

Farhangian University

Evaluating the research performance of faculty members at Farhangian University of Tehran Province: Identifying challenges and providing solutions for their improvement

Ali Sadeghi ^{1*}

1. *Corresponding author*, Associate Professor, Department of Humanities and Social Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran. E-mail: a.sadeghi@cfu.ac.ir

ABSTRACT

Article type:
Research Article

Received: 2024/06/02
Reviewed: 2025/04/12
Accepted: 2025/04/30
Published Online:
2026/05/25
Pages: 187-200

Keywords:
Research
Faculty Members
Research performance
Farhangian University
Tehran

Background and Objectives: The aim of the current research is to investigate the performance of research activities of faculty members of Farhangian University of Tehran province; It is so that while examining this performance, we can identify and introduce the most important challenges and solutions. For this purpose, the necessary data have been collected by using qualitative and quantitative methods and using interview tools and questionnaires in the statistical population including faculty members of Farhangian University of Tehran province. **Methods:** After extracting and descriptively examining the research performance, which was done by documentary method, first by conducting targeted and semi-structured interviews with 18 people, they were asked to announce the most important challenges facing the process of their research activities. The sufficiency of 18 people was because theoretical saturation was achieved and the announced cases did not give new results. Then these challenges were categorized and the semantic cores obtained provided the basis for designing a researcher-made questionnaire. After the formal validity of the questions was confirmed by these professors, the questions were first administered among 20 professors and the reliability of the questions was 87%. It was found that the coefficient is acceptable. **Findings:** By conducting a questionnaire among the faculty members of Farhangian University of Tehran province, the most important challenges facing the research activities of professors were identified in four groups: infrastructure challenges, personal and professional challenges of professors, organizational challenges, and management challenges. The most important effective approaches in solving these challenges were obtained, respectively: financial support for research activities, for the admission of graduate students, the development and expansion of domestic scientific publications, and the creation of suitable conditions for professional research activities. **Conclusion:** The most important effective approaches in solving these challenges are, respectively: financial support for research activities, for the admission of graduate students, the development and expansion of domestic scientific publications, and the creation of suitable conditions for professional research activities.

Cite this Article: Sadeghi, A. (2026). Evaluating the research performance of faculty members at Farhangian University of Tehran Province: Identifying challenges and providing solutions for their improvement. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, 12(21), 187-200. <https://doi.org/10.48310/itt.2025.16384.933>

© the authors
Publisher: Farhangian University

ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران: شناسایی چالش‌ها و ارائه راهکارهای بهبود آن

علی صادقی^{*۱}

۱. نویسنده مسئول، دانشیار گروه علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان تهران، ایران. رایانامه: a.sadeghui@cfu.ac.ir

چکیده

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۰

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۲/۱۵

شماره صفحات: ۱۸۷-۲۰۰

پیشینه و اهداف: هدف پژوهش حاضر، بررسی عملکرد فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران؛ است به طوری که ضمن بررسی این عملکرد، بتوانیم مهم‌ترین چالش‌ها و راهکارهای برون‌رفت را شناسایی و معرفی نماییم. بدین منظور داده‌های لازم با بهره‌گیری از روش کیفی و کمی و با استفاده از ابزار مصاحبه و پرسش‌نامه در جامعه آماری شامل اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران گردآوری شده است. **روش‌ها:** پس از استخراج و بررسی توصیفی عملکرد پژوهشی که به روش اسنادی صورت گرفت، ابتدا با انجام مصاحبه هدفمند و نیمه‌ساختاریافته با ۱۸ نفر از آن‌ها خواسته شد مهم‌ترین چالش‌های پیش روی فرآیند فعالیت‌های پژوهشی خود را اعلام نمایند. کفایت ۱۸ نفر به این دلیل بود که اشباع نظری حاصل شد و موارد اعلام شده نتیجه جدیدی به دست نمی‌داد. سپس این چالش‌ها دسته‌بندی شده و هسته‌های معنایی به دست آمده زمینه طراحی پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته را فراهم آورد. پس از آنکه روایی صوری سؤالات به تأیید این استادان رسید، ابتدا سؤالات در بین ۲۰ نفر از استادان اجرا شد و پایایی سؤالات ۸۷٪ به دست آمد که مؤید ضریب قابل قبول است. **یافته‌ها:** با اجرای پرسش‌نامه در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران، مهم‌ترین چالش‌های پیش روی انجام فعالیت‌های پژوهشی استادان در چهار گروه: چالش‌های زیرساختی، چالش‌های شخصی و حرفه‌ای استادان، چالش‌های سازمانی و چالش‌های مدیریتی شناسایی شد. مهم‌ترین رهیافت‌های مؤثر در رفع این چالش‌ها به ترتیب: حمایت‌های مالی از فعالیت‌های پژوهشی، برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی، توسعه و گسترش نشریات علمی داخلی و ایجاد شرایط مناسب برای فعالیت‌های حرفه‌ای پژوهشی به دست آمد. **نتیجه‌گیری:** مهم‌ترین رهیافت‌های مؤثر در رفع این چالش‌ها به ترتیب: حمایت‌های مالی از فعالیت‌های پژوهشی، برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی، توسعه و گسترش نشریات علمی داخلی و ایجاد شرایط مناسب برای فعالیت‌های حرفه‌ای پژوهشی است.

واژه‌های کلیدی:

پژوهش

اعضای هیئت علمی

عملکرد پژوهشی

دانشگاه فرهنگیان

تهران

مقدمه

عملکرد پژوهشی و ظرفیت علمی هر کشوری، ملاک مناسبی به منظور ارزیابی میزان پیشرفت و بالندگی و به تبع آن توسعه کشور به شمار می‌آید. در این میان، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز اصلی تولید اطلاعات شناخته‌شده‌اند و نقش مهم و انکارناپذیری در روند توسعه جوامع برعهده دارند (Torkzadeh & Kermaj, 2022: 152). از این رو؛ در دنیای کنونی، پژوهش به‌عنوان یکی از ارکان اصلی رشد و توسعه پایدار در نظام آموزش عالی شناخته می‌شود و نقشی محوری در ارتقای کیفیت علمی و عملی دانشگاه‌ها ایفا می‌کند. این امر نه تنها به تولید دانش و افزایش توان علمی منجر می‌شود، بلکه مبنایی برای ارزیابی پیشرفت و توسعه کشورها فراهم می‌آورد (Baniasadi, 2008). باین حال، ارزیابی دقیق و علمی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی با موانع متعددی مواجه است که از جمله آن‌ها می‌توان به ضعف زیرساخت‌های پژوهشی، ناکارآمدی روش‌های کنونی ارزیابی و تأثیر متقابل عوامل محیطی، سازمانی و مدیریتی اشاره کرد (Azizi, 2013; Rakhshani & Shams, 2013). همچنین، عوامل فردی نظیر مهارت‌ها، انگیزه و تجربه پژوهشی در کنار عوامل ساختاری، بر کیفیت و کمیت دستاوردهای علمی اثرگذار هستند (Mazlounianm, Rastegar & Zandimehr, 2010). فقدان یک چارچوب جامع و استاندارد برای ارزیابی عملکرد پژوهشی، شناسایی نقاط قوت و ضعف موجود را دشوار ساخته و مانعی در مسیر تدوین سیاست‌ها و راهکارهای بهبود به شمار می‌رود. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به‌عنوان پایگاه‌های اصلی تولید اطلاعات، نقشی بی‌بدیل در توسعه جوامع برعهده دارند (Torkzadeh & Kermaj, 2022). این نهادها دو وظیفه کلیدی آموزشی و پژوهشی را دنبال می‌کنند؛ وظیفه آموزشی عمدتاً با مصرف اطلاعات سروکار دارد، در حالی که وظیفه پژوهشی بر تولید اطلاعات و حل مسائل اجتماعی متمرکز است (Shafiei et al., 2017). در این میان، پژوهشگران به‌عنوان سرمایه‌های اصلی محیط‌های علمی، نقشی تعیین‌کننده در ارتقای ظرفیت علمی و تولید دانش دارند (Baniasadi, 2008). از این رو، ارزیابی مستمر و علمی عملکرد پژوهشی آن‌ها نه تنها به بهره‌گیری بهینه از این سرمایه کمک می‌کند، بلکه زمینه ساز اشتراک پیشرفت‌های علمی در سطوح ملی و بین‌المللی می‌شود. دانشگاه فرهنگیان، به‌عنوان بخشی از نظام آموزش عالی ایران، با هدف اصلی تأمین و تربیت منابع انسانی وزارت آموزش و پرورش تأسیس شده است (Mousavi Khatir et al., 2024)؛ باین حال، این دانشگاه فراتر از این وظیفه، اهدافی چون پیشرو بودن در آموزش، پژوهش و تولید علم نافع را دنبال می‌کند. تقویت عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی یکی از اولویت‌های این نهاد است تا از این طریق، فرآیند تربیت معلم با کارایی و پویایی بیشتری انجام شود. با وجود تلاش‌های صورت گرفته، به نظر می‌رسد موانع و عواملی در مسیر تحقق این اهداف وجود دارد که نیازمند بررسی دقیق و علمی است.

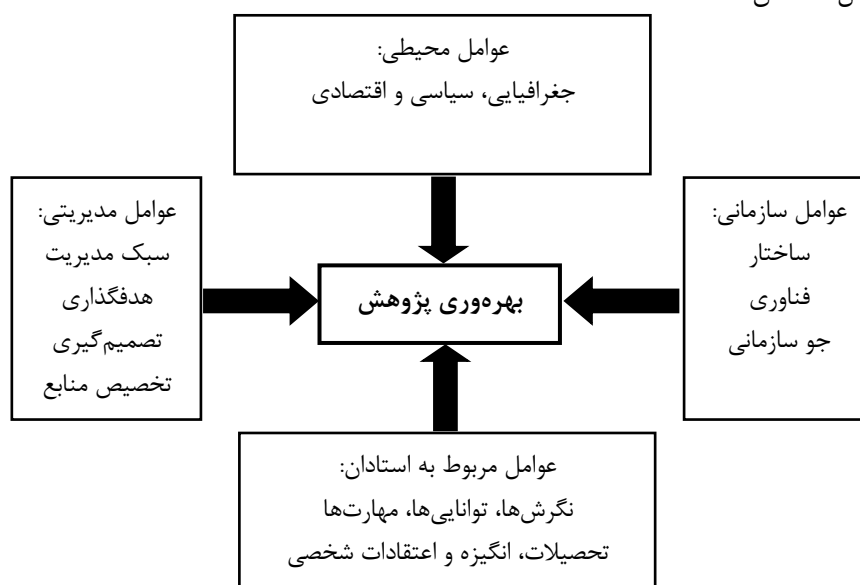
ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران، به دلیل نقش این دانشگاه در تربیت معلمان و تأثیر آن بر نظام آموزشی کشور، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. باین حال، چالش‌هایی نظیر نبود چارچوب استاندارد ارزیابی، ضعف زیرساخت‌ها و تأثیر عوامل چندگانه (محیطی، سازمانی، مدیریتی و فردی) بر این عملکرد، دستیابی به یک تحلیل جامع را دشوار کرده است (Azizi, 2014). پژوهش حاضر در پی پاسخ به این پرسش‌های کلیدی است: چگونه می‌توان عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران را به صورت دقیق و جامع ارزیابی کرد؟ و چه عواملی در بهبود یا کاهش این عملکرد نقش دارند؟ پاسخ به این پرسش‌ها می‌تواند نقاط قوت و ضعف موجود را روشن سازد و راهکارهایی عملی برای بهبود سیستم‌های ارزیابی و افزایش بهره‌وری پژوهشی ارائه دهد.

شناسایی عوامل مؤثر بر عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران و همچنین ارائه چارچوبی جامع برای ارزیابی دقیق و علمی عملکرد پژوهشی و پیشنهاد راهکارهای عملی برای بهبود بهره‌وری پژوهشی در این دانشگاه از هدف‌های انجام این پژوهش هستند.

امروزه، جایگاه کشورها در عرصه جهانی نه بر اساس ثروت یا قدرت نظامی، بلکه بر مبنای ظرفیت علمی و پژوهشی آن‌ها تعیین می‌شود (Baniasadi, 2008). دانشگاه‌ها با تولید دانش و انتقال آن به جامعه، نقشی حیاتی در این فرآیند

دارند (Lonard & Rodney, 2008). در این راستا، ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی نه تنها به ارتقای کیفیت فعالیت‌های علمی کمک می‌کند، بلکه زمینه‌ساز توسعه پایدار در نظام آموزش عالی می‌شود. برای دانشگاه فرهنگیان، این موضوع از آن جهت ضرورت مضاعف دارد که بهبود عملکرد پژوهشی می‌تواند به تقویت فرآیند تربیت معلم و در نتیجه، ارتقای کیفیت آموزش در سطح ملی منجر شود.

این پژوهش با مرور مطالعات پیشین، به تحلیل عوامل مؤثر بر عملکرد پژوهشی (شامل عوامل محیطی، سازمانی، مدیریتی و فردی) می‌پردازد و با تمرکز بر دانشگاه فرهنگیان استان تهران، مدلی جامع برای ارزیابی این عملکرد پیشنهاد می‌کند. نتایج این مطالعه می‌تواند به برنامه‌ریزان دانشگاهی در طراحی سیاست‌های مؤثر یاری رساند. برخی از محققان، عوامل مرتبط با بهره‌وری پژوهشی اعضای هیئت علمی را در چهار عامل اصلی: عوامل محیطی، عوامل سازمانی، عوامل مدیریتی و عوامل مربوط به استادان خلاصه می‌کنند (Azizi, 2014: 12). عوامل و ماهیت روابط بین آن‌ها در شکل ۱ نشان داده شده است:

شکل ۱. عوامل مؤثر بر بهره‌وری پژوهشی (Azizi, 2014:12)

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی در زمینه عوامل مؤثر بر بهره‌وری و عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی انجام شده است که به ترتیب زیر بررسی می‌شوند. ابتدا، همیلن و گوستافسون (Hamlin & Gustafson, 1996) دریافتند که سه دسته عوامل شامل ویژگی‌های فردی استادان، ابعاد و ویژگی‌های سازمانی، و عوامل بیرونی بر بهره‌وری پژوهشی افراد تأثیر دارند. این مطالعه بر اهمیت خصوصیات فردی و محیطی در عملکرد پژوهشی تأکید دارد (Azizi, 2014). سپس، سالازر و آلمونت (Salazar & Almonte, 2007) عواملی چون سخت‌کوشی برای انجام پژوهش، جو گروهی مثبت، شرایط کاری و روابط سازمانی، و میزان اشتغال و درگیری‌ها در دانشکده را به‌عنوان عوامل مؤثر در بهبود فرهنگ پژوهش معرفی کردند. این پژوهش بر ضرورت حمایت‌های محیطی و سازمانی در ارتقای فعالیت‌های پژوهشی تأکید دارد. در ادامه، مظلومیان، زندی‌مهر و رستگار (Mazlounian, Zandi Mehr & Rastgar, 2009) نشان دادند که انگیزه اعضای هیئت علمی برای پژوهش با رتبه علمی آنان ارتباط دارد و استادانی که انگیزه بیشتری برای ارتقا دارند، عملکرد پژوهشی بهتری از خود نشان می‌دهند. این یافته بر نقش انگیزه فردی در بهبود بهره‌وری پژوهشی تأکید می‌کند. پس از آن، هسلی و موک (Hesli & Mook, 2011) در پژوهشی با عنوان «چرا برخی پژوهشگران بهره‌وری بیشتری از دیگران دارند؟» به این نتیجه رسیدند که عواملی مانند پیشرفت‌های فردی، شهرت در دانشگاه، اعتبار

دپارتمان و نهاد، سوابق انتشاراتی، جوایز پژوهشی (مانند کمک‌هزینه‌ها)، ارتقا و حقوق و دستمزد در بهره‌وری پژوهشی دانشگاهی مؤثر هستند (Rakhshani & Shams, 2013). کاظمی، روشن و بنی‌اسدی (Kazemi et al., 2012) در بررسی عوامل مؤثر بر افزایش فعالیت‌های تحقیقی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان و شهید باهنر کرمان گزارش کردند که آشنایی بیشتر با مهارت‌های تحقیقی (مانند روش تحقیق و آمار)، کاهش ساعات تدریس، افزایش ارتباط با محققان، و کاهش فعالیت‌های غیرتحقیقی بر بهبود عملکرد پژوهشی تأثیر دارد. این مطالعه بر لزوم کاهش بار کاری غیرتحقیقی و ایجاد فضای مناسب برای پژوهش تأکید دارد. ریاحی و امامی (Riahi & Emami, 2013) در ارزیابی عملکرد اعضای هیئت‌علمی دانشگاه خوارزمی بر اساس مقالات منتشر شده در «وب آو ساینس» دریافتند که بیشتر اعضای هیئت‌علمی این دانشگاه استادیار هستند، دانشکده علوم انسانی بیشترین تعداد اعضای هیئت‌علمی را دارد و دانشکده شیمی بالاترین تولید علمی را به خود اختصاص داده است. رخشان و شمس (Rakhshani & Shams, 2013) در پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه بین عملکرد پژوهشی و آموزشی اعضای هیئت‌علمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه زنجان» نشان دادند که همکاری دانشجویان، به‌ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی، در تألیف مقالات و فعالیت‌های پژوهشی، یکی از دلایل بهبود عملکرد پژوهشی است. سانچز (Sanchez, 2017) با تأکید بر آنالیز ارجاعات علمی در ارزیابی عملکرد استادان، معیارهایی چون تدوین کتاب، نگارش فصل کتاب یا مقالات نشریات، پایان‌نامه‌ها، گزارش‌های پژوهشی، سخنرانی در کنفرانس‌ها، و شرکت در جلسات علمی را به‌عنوان دستاوردهای پژوهشی بر شمرده و خروجی‌های پژوهشی را شامل بودجه و گرنت‌های پژوهشی دانست. سادز، دیمو سکی و گراف (Cadez, Dimovski & Groff, 2017) بر اهمیت انتشار یافته‌های پژوهشی در نشریات، استنادات، و گرنت‌های دریافتی توسط استادان تأکید کردند و ارائه یافته‌ها در نشریات بین‌المللی را به‌عنوان معیار اصلی برای ارتقای آنان عنوان نمودند. کوچک‌انتظار و همکاران (Kochak Entezar et al., 2017) در پژوهشی با هدف «تدوین مدل بررسی عملکرد آموزشی، فرهنگی و اجرایی اعضای هیئت‌علمی»، عملکرد پژوهشی را بررسی کردند و توانمندسازی اعضای هیئت‌علمی را به‌عنوان مؤثرترین عامل در این زمینه معرفی نمودند. سپس، مولائی (Moulaei, 2022) در پژوهشی به شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جذب اعضای هیئت‌علمی در نظام آموزش عالی تربیت معلم پرداخت و مؤلفه‌های پژوهشی مانند خدمات پژوهشی، انتشارات و مقاله‌نویسی، مهارت مسئله‌یابی، تدوین طرح پژوهش، مهارت اجرای پژوهش، تسلط بر روش‌ها و ابزارهای پژوهش، و تولیدات علمی را به‌عنوان ویژگی‌های کلیدی مطرح کرد. در نهایت، حیدری نقدعلی و همکاران (Heydari Naqdali, Farhadi & Javadani, 2023) در مقاله‌ای با عنوان «تدوین الگوی مفهومی ارتقای کیفیت عملکرد اعضای هیئت‌علمی» نتیجه گرفتند که کیفیت عملکرد اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله موجبات علمی، راهبردها، شرایط محیطی، شرایط میانجی، و پیامدها در سطوح فردی و سازمانی قرار دارد.

دانشگاه فرهنگیان با ۶۴ پردیس و ۳۴ واحد تابعه (مرکز) و مجموع ۹۸ واحد دانشگاهی (cfu.ac.ir, 2025) در ۳۱ استان کشور، بزرگ‌ترین واحد مرکز آموزش عالی کشور از نظر تعداد محسوب می‌شود. این دانشگاه به‌منظور تمرکززدایی از فعالیت‌های مختلف، اقدام به تأسیس ۳۱ واحد دانشگاهی در ۳۱ استان کشور با عنوان مدیریت امور پردیس‌های هر استان نموده است.

باتوجه به اینکه، تکالیف و وظایف اعضای هیئت‌علمی، با رعایت مفاد ماده «۲۱» آیین‌نامه جذب و استخدام اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بر شش فعالیت ذیل استوار است:

- فعالیت‌های فرهنگی، تربیتی و اجتماعی؛
- فعالیت‌های آموزشی (نظری و عملی)؛
- فعالیت‌های پژوهشی و فناوری؛
- فعالیت‌های علمی و اجرایی؛

- راهنمایی دانشجوی و سایر خدمات دانشگاهی؛
- همکاری تخصصی با حوزه کاربردی مرتبط؛

بنابراین، اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان در استان تهران همانند اعضای هیئت سایر دانشگاه‌ها برای انجام وظایف و تکالیف محوله به‌عنوان اعضای هیئت علمی و همچنین حضور مؤثر در عرصه‌های پژوهشی و نیز بهره‌مندی از مزایای مادی و معنوی ارتقای دستاوردهای پژوهشی در قالب کتاب، مقاله و سایر مکتوبات منتشره و انجام طرح‌های پژوهشی مختلف اعم از منطقه‌ای، کشوری و بین‌المللی نیازمند تلاش برای فعالیت در عرصه پژوهش (علاوه بر سایر فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی) هستند. با توجه به مطالب فوق، پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سؤال اصلی است که: مهم‌ترین چالش‌های انجام فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران چیست و رهیافت‌های اصلی رفع آن کدام‌اند؟

روش

این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی و کاربردی بوده و با هدف بررسی وضعیت عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی و شناسایی عوامل مؤثر بر آن، طراحی شده است. رویکرد مورد استفاده آمیخته است؛ به این معنا که از روش‌های کمی (پرسش‌نامه‌های ساختاریافته) و کیفی (مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته) بهره‌مند شده‌ایم تا هم از جنبه‌های سطحی و هم از دیدگاه‌های عمیق‌تری به مسئله پرداخته شود.

در این تحقیق فعالیت پژوهشی اعضای هیئت علمی شامل موارد زیر که از سال ۱۳۹۵ تا کنون چاپ و منتشر شده و در سامانه گلستان بارگذاری شده است:

- ۱- تألیف و تصنیف کتاب ۲- ترجمه کتاب ۳- مجری طرح‌های تحقیقاتی خاتمه یافته ۴- همکار در طرح‌های تحقیقاتی خاتمه یافته ۵- چاپ مقاله در نشریات علمی پژوهش داخلی ۶- چاپ مقاله در نشریات معتبر خارجی (ISI و ISC) ۷- ارائه مقاله در مجامع و کنفرانس‌های بین‌المللی ۸- ارائه مقاله در مجامع علمی و کنفرانس‌های داخلی ۹- راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری ۱۰- تصحیح انتقادی کتاب.

پس از بررسی توصیفی عملکرد پژوهشی این استان که به روش اسنادی و با مراجعه به سامانه گلستان صورت گرفت، ابتدا با انجام مصاحبه نیمه ساختاریافته که با ۲۰ نفر خبره در این زمینه صورت گرفت، از آن‌ها خواسته شد مهم‌ترین چالش‌های پیش روی فرآیند فعالیت‌های پژوهشی خود را اعلام نمایند. همچنین پرسش‌های فرعی مانند وضعیت فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران به لحاظ کمی چگونه است؟ مهم‌ترین چالش‌ها در انجام فعالیت‌های پژوهشی از نظر اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان کدام‌اند؟ و مهم‌ترین راهکارهای ارتقای عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه چیست؟ از مشارکت‌کنندگان پرسیده شد. فرآیند انجام مصاحبه تا جایی ادامه یافت که به اشباع نظری رسیدیم و موارد اعلام شده نتیجه جدیدی به دست نمی‌داد. سپس این چالش‌ها دسته‌بندی شده و هسته‌های معنایی به دست آمده کدگذاری و زمینه طراحی پرسشنامه‌ای محقق ساخته را فراهم آورد. در ادامه پس از آنکه روایی صوری سؤالات به تأیید این استادان رسید، ابتدا سؤالات در بین ۲۰ نفر از استادان اجرا شد که پایایی سؤالات ۸۷٪. با استفاده از فرمول کوکران به دست آمد که مؤید ضریب قابل قبول برای ادامه کار است. در نهایت با توزیع پرسش‌نامه به صورت حضوری در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران، مهم‌ترین چالش‌های پیش روی انجام فعالیت‌های پژوهشی استادان احصا گردید و همچنین بر اساس مصاحبه با ۲۰ نفر به شکل هدفمند، مهم‌ترین رهیافت‌های مؤثر در رفع این چالش‌ها احصا و ارائه گردید.

جامعه آماری مورد مطالعه در پژوهش حاضر اعضای هیئت علمی رسمی و پیمانی دانشگاه فرهنگیان در گروه‌های هیئت علمی تطبیقی، داخلی و وزارت علوم هستند که در سال تحصیلی جاری مشغول به فعالیت هستند و تعداد آنان ۳۲۱ نفر است (آمار واحد پژوهش استان تهران). جدول زیر نشان‌دهنده تعداد استادان انتخاب شده در این پژوهش هستند.

جدول ۱. جامعه آماری پژوهش

تعداد اعضای هیئت علمی	جنسیت	پردیس یا مرکز
۴۶	پسرانه	پردیس شهید چمران (شهر تهران)
۷۶	دخترانه	پردیس نسیمیه (شهر تهران)
۳۷	پسرانه	پردیس شهید مفتاح (شهرری)
۲۱	دخترانه	پردیس زینبیه (پیشوا)
۲۸	پسرانه	مرکز شهدای مکه (شهر تهران)
۳۵	پسرانه	مرکز شهید بهشتی (شهر تهران)
۲۹	دخترانه	مرکز شهید باهنر (شهر تهران)
۴۵	دخترانه	مرکز شرافت (شهر تهران)
۴	دخترانه	مرکز عترت (شهر واوان)
۳۲۱		جمع

برای اعلام نظر در خصوص چالش‌های پیش روی استادان در انجام فعالیت‌های پژوهشی و ابزار پرسش‌نامه محقق ساخته، استفاده از آزمون فریدمن و نرم‌افزار SPSS 25 در نظر گرفته شد. بدین منظور پاسخ‌های جامعه نمونه که با مقدار اهمیت از عدد ۱ به میزان کمترین اهمیت و عدد ۵ به میزان بیشترین اهمیت ارزش‌گذاری شده بود، در چارچوب طیف لیکرت (یعنی عدد ۵ در رتبه ۱، عدد ۴ رتبه ۲، عدد ۳ رتبه ۳، عدد ۲ رتبه ۴ و در نهایت عدد ۱ در رتبه ۵) باز ارزش‌گذاری گردید.

یافته‌ها

باتوجه به هدف و سؤالات تحقیق حاضر، ابتدا به بررسی وضعیت و عملکرد فعالیت‌های پژوهشی استادان دانشگاه فرهنگیان پرداخته شد. برای رصد دقیق این اطلاعات، با هماهنگی دفتر معاونت پژوهشی، اطلاعات کمی مربوط به عملکرد فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی استان تهران، از سامانه گلستان احصا گردید که شرح آن در جدول زیر آمده است:

جدول ۲. عملکرد (فعالیت‌های) پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان^۱

ردیف	فعالیت پژوهشی	تعداد
۱	تألیف و تصنیف کتاب	۳۲۵
۲	ترجمه کتاب	۷۲
۳	مجری طرح‌های تحقیقاتی خاتمه‌یافته	۷۲
۴	همکار در طرح‌های تحقیقاتی خاتمه‌یافته	۸۷
۵	چاپ مقاله در نشریات علمی پژوهش داخلی	۸۲۰
۶	چاپ مقاله در نشریات معتبر خارجی (ISI و ISC)	۷۳۲
۷	ارائه مقاله در مجامع و کنفرانس‌های بین‌المللی (داخل و خارج)	۲۳۰
۸	ارائه مقاله در مجامع علمی و کنفرانس‌های داخلی	۴۳۹
۹	راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های کارشناسی‌ارشد و دکتری (دانشگاه و خارج از دانشگاه)	۱۲۵۴
۱۰	نقد، ویرایش و تصحیح انتقادی کتاب	۶۵
	جمع عددی فعالیت‌های پژوهشی انجام شده در موارد مدنظر	۴۰۳۱

همان‌گونه که در داده‌های مندرج در جدول ۲. مشاهده می‌شود، گزینه مربوط به راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌های

۱. آمار مربوط به این جدول با هماهنگی معاون و مدیرکل محترم پژوهشی سازمان مرکزی (اطلاعات مربوط به اعضای هیئت علمی استان تهران) و از سامانه گلستان اخذ شده است.

کارشناسی ارشد (و دکتری) با عدد ۱۲۵۴ مورد، بالاترین رقم در عملکرد پژوهشی استادان این دانشگاه را به خود اختصاص داده است و نقد و ویرایش کتاب با عدد ۶۵ و سپس ترجمه کتاب (۷۲) و اجرای طرح‌های تحقیقاتی (۷۲) کمترین رقم در انجام فعالیت‌های پژوهشی بوده است.

سپس برای بررسی چالش‌های پیش روی عملکرد پژوهشی، پرسش‌نامه در اختیار اعضای هیئت‌علمی دانشگاه در استان تهران قرار گرفت و تعداد ۲۸۴ پرسش‌نامه صحیح و کامل دریافت شد که مبنای تحلیل در پژوهش حاضر قرار گرفت.

برای تحلیل مهم‌ترین چالش‌های پیش روی انجام فعالیت‌های پژوهشی، ابعاد اصلی تحقیق که اعضای جامعه نمونه در پاسخ‌های خود ارائه داده‌اند، مورد تحلیل قرار گرفت. خلاصه‌ای از نتایج این تحلیل در جدول زیر گزارش شده است:

جدول ۳. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	واریانس
چالش‌های سازمانی	۲۸۴	۳/۶۳	۰/۶۶۶	۰/۴۴۴
چالش‌های مدیریتی		۳/۴۶	۰/۷۷۱	۰/۵۹۴
چالش‌های شخصی و حرفه‌ای استادان		۳/۶۹	۰/۶۸۶	۰/۴۷۱
چالش‌های زیرساختی		۳/۸۴	۰/۷۶۹	۰/۵۹۲

در جدول ۳. اطلاعات مربوط به آمار توصیفی متغیرهای تحقیق نشان داده شده است. همان‌گونه که در جدول مشاهده می‌شود، با توجه به شاخص‌های انحراف معیار و واریانس، چالش‌های زیرساختی (۳/۸۴) بالاترین میانگین و چالش‌های مدیریتی (۳/۴۶) کمترین میانگین را دارند.

به‌منظور انجام آزمون تحلیل عاملی به‌عنوان تأییدی برای سنجش متغیرها، ابتدا می‌بایست از توزیع آماری گویه‌ها پرسش‌نامه، اطمینان حاصل می‌شد. در ادامه برای آزمون نرمال بودن توزیع متغیرها، از آزمون کولموگراف-اسمیرنوف ۱ استفاده شده است. نتایج این آزمون را برای متغیرهای تحقیق را جدول ۴. به نمایش می‌گذارد.

جدول ۴. آزمون کولموگراف-اسمیرنوف در متغیرهای تحقیق

متغیرهای تحقیق	سطح معنی‌داری
چالش‌های سازمانی	۰/۰۶۸
چالش‌های مدیریتی	۰/۰۵۵
چالش‌های شخصی و حرفه‌ای استادان	۰/۲۱۶
چالش‌های زیرساختی	۰/۱۱۲

سطح خطا ۰,۰۵ می‌باشد*

همان‌طور که در داده‌های جدول ۴. آمده است، سطح معنی‌داری همه متغیرها بیشتر از (۰/۰۵) است که نشان دهنده توزیع نرمال همه متغیرها است.

در ادامه به‌منظور بررسی مهم‌ترین چالش‌های انجام فعالیت‌های پژوهشی از نظر اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان از آمار توصیفی استفاده شده و سپس نتایج آزمون t تک نمونه‌ای مورد استفاده قرار گرفت. بدین معنی که به‌منظور بررسی وجود و یا میزان یک متغیر در جامعه مورد بررسی از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شد. این آزمون، پارامتریک است و برای استفاده از آن ضرورت دارد تا از نرمال بودن توزیع متغیر مورد نظر، اطمینان حاصل شود که با توجه به نتایج جدول ۴. توزیع داده‌ها در همه متغیرها نرمال است.

در این آزمون، ملاک اصلی برای بالا یا پایین بودن یک متغیر مدنظر پژوهشگر؛ مقدار میانه مقیاس بود. به این ترتیب

که در مقیاس، لیکرت ۵ گزینه‌ای، مقدار ۳ به‌عنوان میانگین در نظر گرفته و آزمون در پی آن است که میزان میانگین متغیر موردنظر در جامعه، نسبت به عدد ۳ چگونه است. در این حالت اگر مقدار میانگین، بیش‌تر از عدد ۳ باشد، نتیجه گرفته می‌شود که متغیر موردنظر در جامعه وجود دارد (و یا میزان آن بالا است). این رو، در تحقیق حاضر که به بررسی چالش‌های پیش روی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران پرداخته شده است؛ برای بررسی فرضیه تحقیق از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده شده است. خلاصه محاسبات در جدول ۵. منعکس شده است.

جدول ۵. نتایج حاصل از آزمون - t تک نمونه‌ای برای متغیر عوامل مؤثر در عملکرد فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران

فاصله اطمینان برای تفاوت‌ها = ۰/۰۹۵			Test value = ۴					
متغیرهای تحقق	فراوانی	میانگین	تفاوت میانگین	t	df	سطح معنی‌داری	حد پایین	حد بالا
چالش‌های سازمانی	۲۸۴	۳/۶۳	۰/۶۳۳	۱۱/۳۱۹	۲۸۳	۰/۰۰۰	۰/۵۲	۰/۷۴
چالش‌های مدیریتی	۲۸۴	۳/۴۶	۰/۴۶۱	۷/۱۲۶	۲۸۳	۰/۰۰۰	۰/۳۳	۰/۵۹
چالش‌های شخصی و حرفه‌ای اساتید	۲۸۴	۳/۶۹	۰/۶۸۶	۱۱/۹۱۸	۲۸۳	۰/۰۰۰	۰/۵۷	۰/۸۰
چالش‌های زیرساختی	۲۸۴	۳/۸۴	۰/۸۴۲	۱۳/۰۳۳	۲۸۳	۰/۰۰۰	۰/۷۱	۰/۹۷

بر اساس داده‌های به‌دست‌آمده از آزمون T چنانچه حد پایین و حد بالا هر دو مثبت باشد، میانگین جامعه از آزمون که عدد ۳. می‌باشد، بیشتر می‌باشد. از آنجاییکه ارزش آزمون در متغیرها ۳ است و میانگین حاصل از همه متغیرها با توجه جدول ۵. بیشتر از ۳ است؛ می‌توان گفت که وضعیت چالش‌های سازمانی، مدیریتی، زیرساختی و شخصی و حرفه‌ای استادان در جهت انجام فعالیت‌های پژوهشی از نظر اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان در مرتبه بالا ارزیابی می‌شود. در ادامه و به‌منظور رتبه‌بندی چالش‌ها از آزمون فریدمن استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۶. آمده است:

جدول ۶. نتایج آزمون فریدمن برای رتبه‌بندی چالش‌های ۴ گانه

رتبه	میانگین رتبه	شاخص
۳	۲/۳۹	چالش‌های سازمانی
۴	۲/۰۵	چالش‌های مدیریتی
۲	۲/۵۱	چالش‌های شخصی و حرفه‌ای استادان
۱	۳/۰۴	چالش‌های زیرساختی

value=0.000 df=3 N=142 chi-square=44.390

با در نظر گرفتن داده‌ها و اطلاعات به‌دست‌آمده در جدول ۶. و باتوجه‌به اینکه سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰ است، می‌توان تفاوت میانگین رتبه‌ها رو نتیجه‌گیری نمود (رد فرضیه صفر) و با احتمال ۹۹ درصد عنوان نمود که تفاوت میان میانگین رتبه‌ها معنادار است. بالاترین میانگین رتبه (۳/۰۴) به چالش‌های زیرساختی و کمترین میانگین رتبه (۲/۰۵) به چالش‌های مدیریتی اختصاص یافته است.

اطلاعات حاصل از مصاحبه‌های صورت‌گرفته با روش داده‌بنیاد، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت. به این صورت که ابتدا متون مصاحبه‌ها بررسی و کدگذاری گردید و از این طریق، مفاهیم متنوع مورد استفاده در پژوهش استخراج شدند. این مفاهیم باتوجه‌به محتوای ظاهری در قالب دسته‌های مفهومی که در واقع نشانگر هستند، دسته‌بندی شده‌اند. این دسته‌ها نیز در قالب تم‌های مختلف ارائه شدند.

بدین منظور، مصاحبه‌ها ابتدا به‌دقت بررسی شده و مضامین^۱ کلیدی و مهم‌ترین رهیافت‌های برون‌رفت از چالش‌های پیش روی فعالیت‌های پژوهشی اساتید دانشگاه فرهنگیان شناسایی شدند. سپس با اجرای تکنیک دلفی در دو مرحله، به‌منظور شناسایی، غربالگری و نهایی‌سازی رهیافت‌های برون‌رفت از چالش‌های پیش روی فعالیت‌های پژوهشی استادان دانشگاه فرهنگیان، از طریق مصاحبه ساختاریافته با خبرگان صورت گرفت که نتایج آن به شرح جدول زیر است:

جدول ۷. میانگین نظرات خبرگان در مرحله دوم تکنیک دلفی شناسایی رهیافت‌ها

وضعیت	اختلاف	میانگین		رهیافت
		مرحله اول	مرحله دوم	
تأیید	۰	۴/۵۲۲	۵	تغییر در برنامه‌های و سیاست‌گذاری دانشگاه فرهنگیان در زمینه حمایت‌های مالی از برنامه‌های پژوهشی
تأیید	۰/۰۳	۴/۴۰	۴/۴۳	برنامه‌ریزی در جهت تقویت شرایط زیرساختی برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه فرهنگیان
تأیید	۰/۳۱	۴/۴۰	۴/۰۹	طراحی سازوکاری مناسب در جهت تسهیل مراحل اداری ثبت و دریافت پژوهانه
تأیید	۰/۲۲	۴/۵۶	۴/۳۴	ایجاد بسترهای اداری مناسب برای به‌کارگیری دستیاران کمک پژوهشی برای استادان
تأیید	۰	۵	۵	توسعه و گسترش نشریات علمی داخلی و ارتقای رتبه و جایگاه بین‌المللی آن‌ها برای انتشار دستاوردهای علمی پژوهشگران
تأیید	۰	۵	۴/۷۹	طراحی بانک‌ها و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی و اشتراک پیوسته مجلات الکترونیکی داخلی و خارجی جهت بهره‌برداری پژوهشگران
تأیید	-۰/۴	۴/۵۹	۴/۶۳	ایجاد شرایط مناسبی برای فعالیت‌های حرفه‌ای و شخصی اساتید برتر و پژوهشگر
تأیید	۰/۷	۴/۴۹	۴/۴۲	برگزاری همایش‌ها و دوره‌های آموزشی مناسب با حضور نخبگان و اساتید برتر در زمینه پژوهش
تأیید	-۰/۱۲	۴/۴۷	۴/۵۹	برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و نرم‌افزار روز دنیا در زمینه رشته‌های تخصصی
تأیید	۰/۸	۴/۱۹	۴/۱۱	طراحی سیستم و فرایندی مناسب در زمینه پایه فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه
تأیید	۰/۲	۴/۶۰	۴/۵۸	تأکید بر فعالیت‌های پژوهشی در جذب، ارتقا اعضای هیئت علمی

نتایج داده‌های مندرج در جدول ۷. که از محاسبه اختلاف میانگین دیدگاه‌های خبرگان از مراحل ۱ و ۲ (پرسش‌نامه اول و پرسش‌نامه دوم) به‌دست آمده، نشان از اجماع نظر خبرگان دارد. باتوجه‌به اینکه اختلاف میانگین تمامی عوامل کمتر از ۰/۲ است و همچنین باتوجه‌به محاسبه ضریب هم‌مانگی کندال برای دو مرحله دلفی که ضریب محاسبه شده برای میانگین نمرات دو مرحله ۰/۸۱۶ با سطح معناداری ۰/۰۰۰ به دست آمد، می‌توان دریافت که تقریباً ۸۲ درصد هم‌مانگی بین دیدگاه‌ها وجود دارد. مقدار معناداری محاسبه شده نیز نشان می‌دهد ضریب هم‌مانگی مشاهده شده معنادار است. لذا فرآیند دلفی به‌منظور شناسایی و نهایی‌سازی رهیافت‌های برون‌رفت از چالش‌های پژوهشی پیش روی اساتید متوقف می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش به بررسی و ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران و عوامل مؤثر بر آن پرداخته شده است. یافته‌های به‌دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌های حاصل از پرسش‌نامه‌ها و مصاحبه‌های عمیق نشان می‌دهد که عملکرد پژوهشی در این دانشگاه تحت تأثیر متغیرهای متعددی قرار دارد که از جنبه‌های فردی، سازمانی و محیطی قابل بررسی است. از میان این عوامل، حمایت‌های اداری و تخصیص منابع مالی و فنی به‌عنوان مهم‌ترین عوامل تسهیل‌کننده فعالیت‌های پژوهشی شناسایی شده‌اند. به‌علاوه، انگیزه و مهارت‌های پژوهشی اعضای هیئت

علمی نیز نقشی کلیدی در تعیین کیفیت و کمیت فعالیت‌های علمی ایفا می‌کنند. در ادامه، نتایج نشان می‌دهد که وجود چالش‌هایی همچون محدودیت دسترسی به منابع به‌روز، بوروکراسی‌های غیرضروری و کمبود زمان برای فعالیت‌های پژوهشی، مانع از شکوفایی کامل ظرفیت‌های علمی می‌شود. به‌ویژه، عدم هماهنگی بین اهداف آموزشی و پژوهشی و نیز کمبود مشوق‌های مالی و غیرمالی، از جمله مواردی هستند که بر کاهش تولیدات علمی تأثیر منفی گذاشته‌اند. از این‌رو، تقویت فرهنگ پژوهش در دانشگاه و ایجاد بسترهای مناسب جهت ارتقای مهارت‌های پژوهشی، به‌عنوان ضرورت‌هایی اجتناب‌ناپذیر مطرح می‌شود. در حوزه عوامل سازمانی، سیاست‌های دانشگاهی که به‌منظور تشویق به فعالیت‌های پژوهشی اتخاذ شده‌اند، از جمله تخصیص بودجه پژوهشی، برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی و ارائه فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، تأثیر مثبتی بر انگیزش و بهره‌وری علمی اعضای هیئت علمی داشته‌اند. این سیاست‌ها همسو با یافته‌های پژوهش‌های پیشین در زمینه ارزیابی عملکرد پژوهشی بوده و بر اهمیت تدوین استراتژی‌های جامع و بلندمدت برای حمایت از پژوهشگران تأکید می‌کند. ایجاد ارتباط مؤثر بین دانشکده‌ها و مراکز پژوهشی داخلی و خارجی نیز به‌عنوان عاملی مؤثر در تبادل دانش و تجربیات علمی، از جمله توصیه‌های مطرح شده در این پژوهش است. از منظر کاربردی، نتایج به‌دست‌آمده می‌تواند راهگشای مدیران دانشگاه در تدوین سیاست‌های حمایتی از پژوهشگران باشد. پیشنهاد می‌شود با تدوین نظام‌های پاداش‌دهی مبتنی بر عملکرد پژوهشی، کاهش بوروکراسی‌های غیرضروری و تخصیص بهینه منابع، زمینه ارتقای سطح علمی فراهم آید. همچنین، توجه ویژه به نیازهای فردی پژوهشگران و ایجاد فرصت‌های آموزشی و توانمندسازی، می‌تواند در بلندمدت موجب افزایش کیفیت و کمیت تولیدات علمی گردد. با این حال، لازم به ذکر است که پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی از قبیل نمونه آماری نسبتاً کوچک، دسترسی محدود به برخی اطلاعات دقیق و شرایط ویژه اجرایی روبه‌رو بوده است. این محدودیت‌ها در تفسیر نتایج باید مدنظر قرار گیرند. در نهایت، می‌توان نتیجه گرفت که برای بهبود عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران، توجه به ابعاد مختلف محیطی، سازمانی و فردی امری ضروری است. تقویت ساختارهای حمایتی، ایجاد انگیزه‌های علمی و فراهم‌آوردن فرصت‌های توسعه حرفه‌ای، از جمله الزامات اساسی در مسیر ارتقای سطح علمی و پژوهشی محسوب می‌شوند. با اجرای راهبردهای کاربردی و برنامه‌های بلندمدت، می‌توان انتظار داشت که خروجی‌های پژوهشی افزایش یافته و جایگاه دانشگاه در سطح ملی و بین‌المللی بهبود یابد. امیدواریم نتایج این پژوهش بتواند نقشی مؤثر در بهبود سیستم‌های پژوهشی و افزایش بهره‌وری علمی دانشگاه‌های کشور داشته باشد.

با در نظر گرفتن مطالعات انجام‌شده و چالش‌های مطرح‌شده از سوی استادان و اعضای هیئت‌علمی درگیر در حوزه پژوهش‌های علمی، پیشنهادهایی به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

- در برنامه‌ریزی‌های مختلف دانشگاه برای اعضای هیئت‌علمی، به تأکیدان این دانشگاه بر حوزه آموزش و همچنین پذیرش دانشجو معلمان مقطع کارشناسی توجه ویژه صورت پذیرد.
- به‌منظور ایجاد انگیزه برای اعضای هیئت‌علمی دانشگاه، در برنامه‌ریزی‌های مختلف برای اخذ ترفیع سالیانه و ارتقای مرتبه استادان توجه ویژه‌ای به حوزه آموزش و عملکرد آموزشی استادان صورت گیرد.
- تغییرات لازم و مؤثر در برنامه‌های و سیاست‌گذاری دانشگاه فرهنگیان در زمینه حمایت‌های مالی از فعالیت‌های پژوهشی با نظرخواهی و مشورت اعضای هیئت‌علمی دانشگاه انجام شود.
- با توجه به تأکیدات غیرقابل‌انکار حضور دانشجویان تحصیلات تکمیلی در ارتقای عملکرد پژوهشی دانشگاه و استادان، برنامه‌ریزی‌های لازم در جهت تقویت شرایط زیرساختی برای پذیرش دانشجویان تحصیلات تکمیلی در تمام رشته‌های موجود دانشگاه صورت پذیرد.
- با توجه به گستردگی دانشگاه و عدم نشریات علمی و پژوهشی در دانشگاه، توسعه و گسترش کمی و کیفی نشریات علمی داخلی و ارتقای رتبه و جایگاه بین‌المللی آن‌ها برای انتشار دستاوردهای علمی اعضای هیئت‌علمی مورد توجه اساسی برنامه‌ریزان دانشگاه قرار گیرد.

— دوره‌های آموزشی پیشرفته کار با نرم‌افزار پژوهشی و تخصصی و همچنین کار و بهره‌مندی از بانک‌های اطلاعاتی، سایت‌ها و مراکز به‌روز و معتبر علمی دنیا در زمینه رشته‌های تخصصی استادان برنامه‌ریزی و برگزار گردد.

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر م‌ستخرج از طرح پژوهشی با عنوان: «ارزیابی عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان استان تهران و عوامل مؤثر بر آن» با شماره ۵۰۸۰۰/۴۵۴/۱۰/د مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ در مدیریت امور پردیس‌های استان است. از این‌رو، از حمایت‌های دانشگاه فرهنگیان استان تهران صمیمانه قدردانی می‌نمایم.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسنده بیان نشده است»

منابع

- اساسنامه دانشگاه فرهنگیان <http://te.cfu.ac.ir> و <http://chamran.te.cfu.ac.ir/fa/88335>
- آیین‌نامه استخدامی اعضای هیئت علمی، فصل چهارم: حقوق و وظایف. ماده ۲۱ و ۲۲. برگرفته از سایت <https://president.iut.ac.ir/sites/president/files/2021>
- بنی اسدی، ندا (۱۳۸۷). بررسی عوامل مؤثر بر افزایش فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان و شهید باهنر کرمان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی. دانشگاه سیستان و بلوچستان بی‌نام (۱۳۹۳): آموزش نامه دانشگاه فرهنگیان. شماره ۵، زمستان.
- ترکزاده، جعفر؛ کرماج، ولی احمد (۱۴۰۲). بررسی رابطه بین شایستگی‌های مدرسان و تجارب دوره دانشجویان دانشگاه فرهنگیان کردستان: رویکرد ترکیبی. نظریه و عمل در تربیت معلمان. بهار و تابستان <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26457156.1402.9.15.7.5>
- توکل، محمد (۱۳۷۰). جامعه‌شناسی علم- چاپ اول، تهران موسسه علمی فرهنگی.
- توکل، محمد (۱۳۷۰). علم و تعیین اجتماعی. فصلنامه سیاست علمی و پژوهشی. دوره اول شماره ۲ پاییز و زمستان. <https://doi.org/20.1001.1.10272690.1370.1.2.12.2/>
- حافظنیا، محمدرضا (۱۳۹۲): مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران، انتشارات سمت
- حیدری نقدعلی، ژیلدا؛ فرهادی، محمد؛ جاودانی، محمد (۱۳۹۲). تدوین الگوی مفهومی ارتقا کیفیت عملکرد اعضای هیات علمی دانشگاه فرهنگیان مبتنی بر رویکرد نظریه داده بنیاد. دوماهنامه علمی پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. دوره ۱۴، شماره (۶۴) <https://doi.org/10.30495/jedu.2023.31524.6327>
- رخشانی، مریم؛ شمس، علی (۱۳۹۳). رابطه بین عملکرد پژوهشی و آموزشی اعضای هیئت علمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه زنجان. فصلنامه پژوهش مدیریت کشاورزی. دوره ۶، ش ۳۱، زمستان. <https://doi.org/10.22092/jaear.2015.101377>
- ریاحی نیا، نصرت؛ امامی، مریم (۱۳۹۱). ارزیابی عملکرد اعضای هیئت علمی دانشگاه خوارزمی با توجه به مقالات منتشر شده در پایگاه Web Of Science از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ بر اساس معیارهای علم‌سنجی. فصلنامه فناوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی. سال سوم ۳ شماره ۲ زمستان. <https://sanad.iau.ir/Journal/ictedu/Article/1006432>
- سرخیز، علی؛ صفری، احمدرضا؛ نبوی، سید صادق و همکاران (۲۰۱۶). روایتی از کیفیت دانشگاه فرهنگیان، کارنامه ۱۳۹۲-۱۳۹۶. انتشارات دانشگاه فرهنگیان
- شفیعی، فاطمه صفری؛ نادری، ابوالقاسم؛ ابیلی، خدایار؛ سبحانی، حسن (1397). تحلیل و تبیین عملکرد پژوهشی اعضای هیات علمی با رویکرد آمیخته و الگوسازی چند سطحی، مطالعه موردی: دانشگاه تهران. دوفصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی. دوره هفتم، شماره ۱۳، بهار و تابستان. <https://doi.org/10.22080/eps.2018.2024>
- عزیزی، نعمت‌اله (۱۳۹۲). بررسی راه‌های بهبود عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی در علوم انسانی. فصلنامه راهبرد فرهنگ. شماره ۲۱، بهار. https://www.jsfc.ir/article_15408.html

کاظمی، یحیی؛ روشن، علیقلی؛ بنی‌اسدی، ندا (۱۳۹۰). عوامل مؤثر بر افزایش فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی؛ مورد دانشگاه سیستان و بلوچستان و شهید باهنر کرمان. *فصلنامه آموزش عالی ایران*. دوره ۳، ش ۳. <https://ihej.ir/article-1-655-fa.html>

مظلومیان، سعید؛ زندی مهر، هوشنگ؛ رستگار، احمد (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه عوامل مؤثر بر فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی علوم پایه و علوم انسانی دانشگاه پیام نور فارس. *نامه آموزش عالی*. سال سوم، شماره ۱۲، زمستان. https://journal.sanjesh.org/article_15614.html

موسوی خطیر، سید جلال؛ عقیلی، سیدرمضان؛ حسینی، سیدمقداد (۱۴۰۳). کیفیت بخشی به دانشگاه فرهنگیان: شناسایی موانع و چالش‌ها. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*. بهار و تابستان / <https://doi.org/10.48310/itt.2024.15518.853>

مولایی، سیمین (۱۴۰۱). شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های جذب اعضای هیئت‌علمی مورد مطالعه: نظام آموزش عالی تربیت معلم. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*. بهار و تابستان <https://doi.org/20.1001.1.26457156.1401.8.13.4.1>

References

- Azizi, N. (2014). Examining ways to improve the research performance of faculty members in humanities. *Strategy Quarterly*, (21), 45–68. https://www.jsfc.ir/article_15408.html [In Persian]
- Baniasadi, N. (2008). *Investigating factors affecting the increase in research activities of faculty members of Sistan and Baluchistan and Shahid Bahonar universities in Kerman* [Master's thesis, University of Sistan and Baluchistan]. [In Persian]
- Bazeley, P. (2010). Conceptualising research performance. *Studies in Higher Education*, 35(8), 889–903. <https://doi.org/10.1080/03075070903348404>
- Cadez, S., Dimovski, V., & Groff, M. Z. (2017). Research, teaching and performance evaluation in academia: The salience of quality. *Studies in Higher Education*, 42(8), 1455–1473. <https://doi.org/10.1080/03075079.2015.1104659>
- Employment regulations of faculty members, Chapter 4: Salaries and duties. Article 21 and 22. <https://president.iut.ac.ir/sites/president/files/2021> [In Persian]
- Hafeznia, M. R. (2012). *An introduction to research methods in humanities*. Samt Publications. [In Persian]
- Heydari Naqdali, J., Farhadi, M., & Javadani, M. (2023). Development of a conceptual model for improving the quality of faculty members' performance. *Bimonthly Scientific Research Journal of a New Approach in Educational Management*, 14(64). <https://doi.org/10.30495/jedu.2023.31524.6327> [In Persian]
- Kazemi, Y., Roshan, A., & Bani Asadi, N. (2012). Factors affecting the increase in research activities of faculty members: The case of University of Sistan and Baluchistan and Shahid Bahonar of Kerman. *Iranian Higher Education Quarterly*, 3(3). <https://ihej.ir/article-1-655-fa.html> [In Persian]
- Leonard, D., & McAdam, R. (2008). A grounded theory research approach to building and teaching TQM theory in operations management. *Omega*, 36(5), 825–837. <https://doi.org/10.1016/j.omega.2006.04.005>
- Mazlounian, S., Zandi Mehr, H., & Rastgar, A. (2009). Investigating and comparing the factors affecting the research activities of the faculty members of basic sciences and humanities of Payam Noor Fars University. *Higher Education Letter*, 3(12). https://journal.sanjesh.org/article_15614.html [In Persian]
- Moulaei, S. (2022). Identifying the dimensions and components of recruiting faculty members under study: Teacher training higher education system. *Theory and Practice in Teachers Education*, 8(13), 45–68. <https://doi.org/20.1001.1.26457156.1401.8.13.4.1> [In Persian]
- Mousavi Khatir, S. J., Agili, S., & Hosseini, S. M. (2024). Quality in Farhangian University: Identification of obstacles and challenges. *Theory and Practice in Teachers Education*, 10(18), 112–135. <https://doi.org/10.48310/itt.2024.15518.853> [In Persian]
- Nameless. (2013). *Education letter of Farhangian University* (No. 5). [In Persian]
- Rakhshani, M., & Shams, A. (2013). The relationship between the research and educational performance of faculty members and the academic progress of agricultural students of Zanjan University. *Agricultural Management Research Quarterly*, 6(31). <https://doi.org/10.22092/jaear.2015.101377> [In Persian]

- Riahi, N., & Emami, M. (2013). Evaluation of the performance of faculty members of Khwarazmi University according to the articles published in the Web of Science database from 2000 to 2010 based on scientific criteria. *Information and Communication Technology Quarterlyly in Educational Sciences*, 3(1). <https://sanad.iau.ir/Journal/ictedu/Article/1006432> [In Persian]
- Saharkhiz, A., Safari, A., Nabavi, S. S., et al. (2016). *A narrative of the quality of Farhangian University, report card 2013-2016*. Farhangian University Publications. [In Persian]
- Sanchez, T. W. (2017). Faculty performance evaluation using citation analysis: An update. *Journal of Planning Education and Research*, 37(1), 83–94. <https://doi.org/10.1177/0739456X16633500>
- Shafiei, F. S., Naderi Roshanavand, A., Abili, K., & Sobhani, H. (2017). Analyzing and explaining the research performance of faculty members with a mixed approach and multi-level modeling. Case study: University of Tehran. *Biannual Journal of Educational Planning Studies*, 7(13). <https://doi.org/10.22080/eps.2018.2024> [In Persian]
- Statutes of Farhangian University*. <http://te.cfu.ac.ir> and <http://chamran.te.cfu.ac.ir/fa/88335> [In Persian]
- Tavakkol, M. (1992a). Science and social determination. *Quarterly Journal of Scientific and Research Policy*, 1(2). <https://doi.org/20.1001.1.10272690.1370.1.2.12.2> [In Persian]
- Tavakkol, M. (1992b). *Sociology of science* (1st ed.). Scientific and Cultural Institute. [In Persian]
- Torkzadeh, J., & Kermaj, V. (2022). Examining the relationship between lecturers' competences and students' course experiences of Farhangian University of Kurdistan: A hybrid approach. *Theory and Practice in Teachers Education*, 9(15), 112–135. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26457156.1402.9.15.7.5> [In Persian]
- Young China, H., & Kope An Hwang, K. (2007). Asynchronous distance discussion procedure with reinforcement mechanism; Designed for elementary school students to achieve the attending and responding stage of the affective domain teaching goals within a class period. *Computers and Education*, 20(3), 310–345. <https://doi.org/10.1109/IFITA.2009.19>